

Vreme: 16.07.2026 10:45

Medij: danas.rs

Link: <https://www.danas.rs/svet/slabljenje-uloge-rusije-u-regionalnoj-logistici-stvara-nove-mogucnosti-za->

Autori: @OnlineDanas

Teme: Elektroprivreda Srbije (EPS)

Naslov: Slabljenje uloge Rusije u regionalnoj logistici stvara nove mogućnosti za druge aktere: Azerbejdžan sve važniji igrač na energetskej mapi sveta

8386

Azerbejdžan jača svoju ulogu kao važan energetske i tranzitni partner za međunarodna tržišta, razvijajući rute snabdevanja koje nisu zavisne od ruske infrastrukture. Pres-služba Ministarstva ekonomije Azerbejdžana saopštila je da je potpisan paket sporazuma sa kompanijama iz Sjedinjenih Američkih Država, Turske, Srbije, Francuske i San Marina, ukupne vrednosti oko 7,5 milijardi američkih dolara. Dokumenti obuhvataju oblasti energetike, investicija, digitalnih tehnologija, veštačke inteligencije i kritično važnih mineralnih resursa.

Među međunarodnim partnerima uključenim u nove sporazume nalaze se vodeće globalne kompanije i finansijske institucije, uključujući Shell, Chevron, Oracle, JP Morgan, Apollo Global Management i Comstock Resources. Proširenje saradnje sa Sjedinjenim Američkim Državama, Evropskom unijom i Turskom jača poziciju Azerbejdžana kao nezavisnog energetskeg čvorišta i stvara dodatne mogućnosti za diverzifikaciju globalnih lanaca snabdevanja, piše Oleksandr Levchenko za Demostat. U okviru Baku energetske nedelje i prvog Azerbejdžansko-američkeg ekonomskog dijaloga potpisan je okvirni sporazum između Azerbejdžana i Sjedinjenih Američkih Država o saradnji u oblasti eksploatacije i prerade kritičnih minerala i retkih zemnih elemenata, koji imaju strateški značaj za savremene tehnološke industrije. Državna naftna kompanija Azerbejdžana (SOCAR) zaključila je sporazum sa kompanijama TotalEnergies, XRG i BOTAS o dugoročnim isporukama gasa Turskoj. Sporazum predviđa isporuku tokom 15 godina 50% gasa proizvedenog na nalazištu Abšeron. Pored toga, sa srpskom kompanijom EPS usaglašeni su uslovi za osnivanje zajedničkog preduzeća radi izgradnje gasne elektrane u Nišu. Finansijski pravac saradnje takođe se proširuje. SOCAR je potpisao memorandum sa JP Morgan o razvoju dugoročnog partnerstva u oblasti finansiranja strateških projekata i proširenju pristupa međunarodnom kapitalu. Posebni sporazumi sa Apollo Global Management i Apollo Capital Management predviđaju investicionu podršku razvoju gasovoda TANAP i povećanje finansiranja projekta na 300 miliona američkih dolara. Istovremeno, Azerbejdžan razvija tehnološko partnerstvo sa zapadnim kompanijama. Sporazumi sa Shellom predviđaju saradnju u oblasti povećanja efikasnosti eksploatacije, istraživanja novih nalazišta, razvoja sektora tečnog prirodnog gasa (LNG) i primene tehnologija veštačke inteligencije. Chevron učestvuje u tehničkom istraživanju naftnog i gasnog potencijala azerbejdžanskog sektora Srednjeg Kaspija, dok Comstock Resources razmatra mogućnosti ulaganja u gasne projekte. Ministarstvo ekonomije Azerbejdžana i SOCAR takođe su zaključili sporazume sa kompanijama Oracle i Lummus Technology o saradnji u oblastima prerade nafte, petrohemijske i digitalne transformacije industrije. Poseban sporazum sa kompanijom Haimaker usmeren je na razvoj cloud infrastrukture za tehnologije veštačke inteligencije. Ovaj paket sporazuma pokazuje postepenu integraciju Azerbejdžana u zapadnu i regionalnu ekonomsku infrastrukturu. U uslovima promena geopolitičke ravnoteže na Južnom Kavkazu, Baku vodi višesmernu politiku usmerenu na privlačenje investicija, razvoj tehnoloških sektora i jačanje sopstvene ekonomske autonomije. Poseban značaj ima energetske sektor. U uslovima rasta nepoverenja evropskih partnera prema ruskim energetskekim isporukama, Azerbejdžan je ojačao svoju poziciju kao stabilan snabdevač naftom i gasom. Širenje ugovora sa Turskom, državama Evropske unije i međunarodnim kompanijama stvara dodatne alternativne pravce za svetska tržišta. Važan element ove strategije jeste razvoj Transkaspiskih transportnih i energetskekih koridora. Prenos objekata izvoznog naftovoda WREP (Baku-Supsa) od strane kompanije BP državnim strukturama Azerbejdžana i Gruzije dodatno jača ulogu regionalnih operatera u upravljanju kritičnom infrastrukturom. WREP omogućava transport Kaspiskje nafte do crnomorske obale Gruzije, odakle se sirovina tankerima preko Bosfora isporučuje evropskim tržištima. Naftovod prolazi teritorijama Azerbejdžana i Gruzije, dug je oko 829 kilometara i ima kapacitet od približno 5,2 miliona tona nafte godišnje. Za Azerbejdžan, preuzimanje operativne kontrole nad ovakvim objektima predstavlja važan korak ka jačanju uloge SOCAR-a ne samo u eksploataciji i trgovini energentima, već i u razvoju izvozne infrastrukture. Slični procesi očekuju se i u vezi sa drugim strateškim energetskekim objektima, uključujući azerbejdžanski deo naftovoda Baku-Tbilisi-Džejhan. Pored toga, ruta Baku-Supsa razmatra se kao potencijalni kanal za transport dodatnih količina nafte iz Kazahstana preko Kaspiskog mora. Interes Astane za razvoj alternativnih izvoznih pravaca dodatno povećava značaj Azerbejdžana kao tranzitne države. U savremenim uslovima, kada energetskeka tržišta prolaze kroz veliku transformaciju, Transkaspiskje rute postaju važan faktor diverzifikacije snabdevanja Evrope i zemalja regiona. Azerbejdžan se postepeno transformiše iz tradicionalnog proizvođača ugljovodonika u multifunkcionalni energetskeki, logistički i tehnološki centar koji aktivno proširuje saradnju sa zapadnim partnerima. Direktan sporazum između Azerbejdžana i Gruzije o upravljanju naftovodom Baku-Supsa pokazuje sposobnost zemalja regiona da samostalno uspostavljaju efikasne mehanizme saradnje i upravljanja strateškom infrastrukturom bez angažovanja spoljnih operatera ili političkeg uticaja Moskve. Takav pristup doprinosi jačanju ekonomske samostalnosti Južnog Kavkaza i povećava otpornost regiona na spoljne krize. U Evropskoj uniji sve više raste svest o strateškom značaju alternativnih energetskekih pravaca koji omogućavaju smanjenje zavisnosti od ruskih

Vreme: 16.07.2026 10:45

Medij: danas.rs

Link: <https://www.danas.rs/svet/slabljenje-uloge-rusije-u-regionalnoj-logistici-stvara-nove-mogucnosti-za->

Autori: @OnlineDanas

Teme: Elektroprivreda Srbije (EPS)

Naslov: Slabljenje uloge Rusije u regionalnoj logistici stvara nove mogućnosti za druge aktere: Azerbejdžan sve važniji igrač na energetskej mapi sveta

resursa. Azerbejdžanski naftni i gasni koridori koji zaobilaze Rusiju imaju važnu ulogu u obezbeđivanju energetske bezbednosti evropskih partnera. U uslovima sankcione politike i opadanja poverenja u ruske energetske isporuke, Baku dodatno učvršćuje svoju poziciju stabilnog i pouzdanog snabdevača. Prenos upravljanja naftovodom Baku-Supsa pod kontrolu državne kompanije SOCAR, kao i promena operatera naftovoda Baku-Tbilisi-Džejhan, pokazuju nastojanje Azerbejdžana da pojača kontrolu nad sopstvenom strateškom infrastrukturom. Baku postepeno gradi model u kojem se ključni energetskej pravci zemlje nalaze pod nacionalnim upravljanjem, što omogućava brže reagovanje na promene na svetskom tržištu i proširenje tranzitnih mogućnosti. Azerbejdžan se aktivno razvija u jedno od glavnih transportnih čvorišta Kaspijskog regiona i Centralne Azije. Kontrola nad ključnim energetskeim i logističkim pravcima otvara zemlji dodatne ekonomske mogućnosti, posebno u oblastima tranzita, investicija i razvoja infrastrukture. Poseban značaj ima razvoj Srednjeg koridora - transportnog pravca koji povezuje Kinu, Centralnu Aziju, Južni Kavkaz i Evropu zaobilazeći teritoriju Rusije. Prema procenama azerbejdžanske strane, ovaj pravac se postepeno transformiše iz pojedinačne transportne rute u širi geoekonomskej sistem koji može postati jedan od ključnih elemenata nove arhitekture globalne trgovine. Važan deo ovog procesa predstavlja železnička pruga Baku-Tbilisi-Kars, koja obezbeđuje direktnu vezu između Azerbejdžana, Gruzije i Turske i dodatno jača ulogu Kavkaza u međunarodnim logističkim lancima. Dodatne perspektive otvara razvoj transportnog potencijala Nahičevana, koji može postati važna karika regionalne i evroazijske transportne mreže, jačajući veze Azerbejdžana sa Turskom i evropskim tržištima. U uslovima nestabilnosti tradicionalnih ruta preko Rusije i Bliskog istoka, Azerbejdžan nudi alternativni transportni pravac usmeren na smanjenje političkih i logističkih rizika za međunarodno poslovanje. Kaspijskej pravac postepeno prerasta okvire obične tranzitne rute i oblikuje se kao važan ekonomskej sistem koji povezuje Evropu i Centralnu Aziju. Slabljenje uloge Rusije u regionalnoj logistici stvara nove mogućnosti za druge aktere. Azerbejdžan aktivno koristi ovaj trenutak za proširenje sopstvene ekonomske uloge, pokazujući sposobnost da samostalno upravlja strateškim tokovima energije i robe između Istoka i Zapada. U tom kontekstu Baku postepeno učvršćuje status ključnog tranzitnog centra Evroazije. Razvoj energetskej koridora, Srednjeg koridora i transportne infrastrukture omogućava Azerbejdžanu da dodatno ojača svoju poziciju kao jednog od glavnih ekonomskih partnera Evrope i Centralne Azije. Ime * Komentar

